

Fremsat den 26. februar 2025 af Marlene Harpsøe (DD), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Dennis Flydtkjær (DD),
Susie Jessen (DD), Peter Skaarup (DD) og Inger Støjberg (DD)

Forslag til folketingsbeslutning

om kortlægning af potentialerne i at styrke rammer, samarbejde og retstilling på pårørendeområdet

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2025 at igangsætte et arbejde med at kortlægge potentialerne i at forbedre fagpersoners samarbejde med pårørende og at styrke pårørendes retstilling på tværs af sundheds-, social-, ældre- og handicapområdet med henblik på at forbedre indsatserne for de berørte borgere og aflaste de pårørende.

Bemærkninger til forslaget

Pårørende på sundheds-, social-, ældre- og handicapområdet slides i alt for høj grad ned og bliver selv svækkede eller syge, mens de drager omsorg for og hjælper deres kære («De pårørende slides ned af flere opgaver hos de ældre. Det går ud over helbredet og arbejdslivet», jyllandsposten.dk, den 26. januar 2024). Som pårørende er man ikke blot en støtte i en svær tid, man agerer også ofte i rollen som ufaglært socialrådgiver, jurist, omsorgsmedhjælper, chauffør, bisidder og meget mere. Samtidig oplever alt for mange pårørende, at deres viden ikke bliver bragt i spil og brugt som en ressource, selv når de og deres kære ønsker det («Undersøgelse af pårørendeinddragelse i psykiatrien 2018», Bedre Psykiatri – Landsforeningen for pårørende, september 2018).

Bedre opsporing, støtte og inddragelse af pårørende

Hundretusindvis af danskere er pårørende. Desværre er det ikke alle, der har lige adgang til hjælp og støtte («Pårørende har ulige adgang til hjælp og støtte», vive.dk, den 12. juni 2024). Danmarksdemokraterne ønsker, at pårørende til børn og unge, syge, mennesker med handicap, socialt udsatte og ældre i højere grad ses som en ressource og inddrages i det omfang, de og deres kære ønsker det. Rigtig mange ønsker at bidrage, hvis de får muligheden og den rette hjælp. Det kan f.eks. være den pårørende, der er i risiko for selv at komme til skade ved at løfte og flytte på sin kære, men let kan klare opgaven, hvis vedkommende lærer, at der er hjælpemidler som f.eks. glidetæpper, og vedkommende instrueres i de rigtige løfteteknikker. Det er bare et af eksemplerne på potentialerne i, at vi som samfund tager bedre hånd om de pårørende («Pårørende før stormøde om ældrereform: Vi skal ikke blive syge af at passe vores elskede», Altinget.dk, den 29. januar 2024).

Potentialer i forbedret og forpligtende pårørendesamarbejde

Med henblik på at forbedre og skabe kvalitet og kontinuitet i indsatserne på pårørendeområdet på tværs af sundheds-, social-, ældre- og handicapområdet foreslås det derfor at på-

lægge regeringen inden udgangen af 2025 at iværksætte og gennemføre en analyse af perspektiverne ved at implementere nye initiativer, der kan understøtte de mange pårørendes arbejde. Arbejdet skal adressere, hvordan de relevante fagpersoner kan hjælpe og samarbejde med pårørende med henblik på at forbedre indsatserne for de berørte borgere og aflaste de pårørende, og hvilke opgaver pårørende typisk udfører i dag. Arbejdet kan med fordel indhente inspiration fra sammenlignelige lande som f.eks. Norge og Sverige («Plikt til pårørendeinvolvering og støtte», helsedirektoratet.no, den 18. januar 2018, og »Anhörigstöd – stöd för dig som vårdar eller stödjer en närstående«, 1177.se, den 23. november 2020).

Det bemærkes, at formålet ikke er, at pårørende skal pålægges forpligtelser eller kompensere for myndighedernes mangler og være en ressource, der forventes at stå til rådighed. Det er til alle tider den enkelte pårørende, der træffer beslutning om, i hvilket omfang pårørende skal inddrages, ligesom samarbejde med pårørende kun skal ske i det omfang, den pårørende selv ønsker det.

Kortlægningen skal præsenteres for Folketingets Socialudvalg, Sundhedsudvalg og Ældreudvalg. Regeringen bør herefter indkalde til forhandlinger om, hvilke initiativer der skal iværksættes på baggrund af kortlægningen.

Økonomiske konsekvenser

Forslagsstillerne vurderer, at udgifterne til kortlægningen kan afholdes inden for de pågældende fagministeriers nuværende rammer. Forslaget medfører således ikke merudgifter.

På sigt kan der potentielt være merudgifter, alt efter hvilke initiativer der skal igangsættes på baggrund af kortlægningen. Forslagsstillerne vurderer dog, at disse potentielt vil kunne modsvares af samfundsøkonomiske gevinster, hvis de pårørendes bidrag og velfærd i højere grad prioriteres. På den måde går vigtig viden ikke tabt, ligesom pårørende kan mestre deres egen hverdag og undgår selv at blive syge, når de tager sig af deres kære.

Skriftlig fremsættelse

Marlene Harpsøe (DD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om kortlægning af potentialerne i at styrke rammer, samarbejde og retstilling på pårørendeområdet.

(Beslutningsforslag nr. B 126)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.